

Erasmus+

INTELLEKTUEL UDGANG I: NEW-D UNDERSØGELSE

Resume

redigeret af

Sarah LAND, Meath Partnership, IE

Projektets titel: *Udvikling af en ny didaktisk model målrettet arbejdsmarkedsuddannelser, eller arbejdsforberedende uddannelser, der skal reducere frafaldet blandt de dårligt stillede unge*

Projektnummer: 2014-1-AT-KA202-000975

INTELLEKTUEL UDGANG I: NEW-D UNDERSØGELSE

RESUME

redigeret af

Sarah LAND, Meath Partnership, IE

April 2015

PROJEKT

Udvikling af en ny didaktisk model målrettet arbejdsmarkedsuddannelser, eller arbejdsforberedende uddannelser, der skal reducere frafaldet blandt de dårligt stillede unge

Akronym: NEW-D

Projektnummer: 2014-I-AT-KA202-000975

DISCLAIMER

Dette projekt er finansieret med støtte fra Europa-Kommissionen.
Denne publikation (meddelelse) forpligter kun forfatteren, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for brug af oplysningerne heri.

I Indhold

1	Indhold	3
2	Opsummering.....	4
3	Introduktion.....	6
4	Undersøgelsesdesign	6
5	Undersøgelsesmetode	7
6	Anbefalinger & Konklusioner	8
	6.1 Undervisningsmiljøet.....	8
	6.2 Vejledning og støtte	10
7	Konsekvenser for Didaktiske modeller	11
8	Opsamling & Konklusion.....	13

2 Opsummering

New-D projektet har til formål at udvikle en ny tilgang til arbejdsmarkedsuddannelserne for dårligt stillede unge. Projektet partnere forsøger gennem egne undersøgelser og analyser af andre forskningsresultater, at finde de mangler, der får unge til at droppe ud af uddannelsessystemet. Projektets partnere har en hypotese om, at det er nødvendigt at udvikle og implementere en ny didaktisk tilgang til uddannelserne for denne målgruppe, hvis man vil forbedre kvaliteten af erhvervsuddannelserne i hele Europa. Målet er at forsøge at opnå en væsentlige reduktion af antallet af unge, der forlader af uddannelsessystemet, og derved forøge beskæftigelsesmuligheder for traditionelt dårligt stillede unge.

Den nuværende økonomiske krise i Europa har påvirket en hel generation af unge mennesker, der nu har et presserende behov for at få de nødvendige færdigheder til at komme ud på arbejdsmarkedet. Fraflytningen af kvalificeret arbejdskraft i Syd- og Østeuropa og fraværet af de nødvendige færdigheder til at kunne begå sig på arbejdsmarkedet blandt mange unge, vil have en negativ effekt på Europas økonomi, med mindre der gøres noget ved problemet ikke mindst i forhold til arbejdsmarkeds- og de arbejdsmarkedsforberedende uddannelserne.

Data fra EuroFounds (fundet på deres website) estimere, at de økonomiske omkostninger som følge af den manglende integration af unge på arbejdsmarkedet koster mere end 150 mia,€ svarende til 1.2% af bruttonationalproduktet i 2011. Lande som Bulgarien, Cypern, Grækenland, Ungarn, Irland, Italien, Letland og Polen mister 2% eller mere af deres bruttonationalprodukt på grund af denne manglende integration af den unge arbejdskraft (EuroFound, 2015). Undersøgelser påpeger derfor nødvendigheden af, at der etableres nye måder at integrere unge arbejdsløse til arbejdsmarkedet.

En rapport fra EuroFound i 2012 understreget at der ikke kun er tale om et økonomisk problem. er er også tale om stort socialt problem for Europe og for EU, at der er så mange unge, der ikke får en uddannelse eller et arbejde.

“...being excluded both from the labour market and the education system heightens the individual’s risk of social exclusion and their likelihood of engaging in asocial behaviour; this affects both the individual’s well-being and their relationship with society.”

(EuroFound, 2012)

Europarådet påpeger således, at der er en sammenhæng mellem unge, der forlader uddannelsessystem uden en formel uddannelse og de stigende sociale problemer: “Negative social

conditions, such as isolation, lack of autonomy, involvement in risky behaviour, and unstable mental and physical health, which expose them to higher risks of unemployment and social exclusion later in life” (Council of European Union, 2013).

Mange unge, fra de grupper der er droppet ud af uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet, er således i fare for også at få sociale problemer og de tilhører desuden også en risikogruppe i forhold til at få sundhedsproblemer og for at blive marginaliseret i forhold til at kunne fungere som aktive medborgere på nationalt- og Europæisk plan. Jo mere de isolere sig fra samfundslivet desto sværere bliver det at integrere dem i forhold til uddannelsessystemet, arbejdsmarkedet og til forskellige former for fællesskaber. Der er således tale om en meget sårbar gruppe af unge mennesker, som det haster at finde nye veje for ind i arbejdsmarkedet/uddannelsessystemet både for de pågældende unge selv og for samfundet som helhed.

Den seneste økonomiske afmatning i Europa har ført til en række politiske udfordringer både på nationalt og europæisk plan. Med et uset højt antal unge arbejdsløse og et stigende antal unge, der forlader uddannelsessystemet uden en uddannelse står Europa overfor en meget stor udfordring. Det er denne udfordring som New-D-projektet i al beskedenhed skriver sig ind i og forsøger at finde forskellige løsningsforslag til. Det skal projektet gøre ved at bidrage til at udvikle nye pædagogiske- og didaktiske modeller, der er målrettet gruppe af unge arbejdsløse. Det vil konkret ske gennem etablering af lokale netværk og gennem en række empiriske undersøgelser af målgruppens behov med henblik på at udvikle konkrete erhvervsrettet uddannelsestilbud (Både formelle- og uformelle).

Europæiske undersøgelser fra 2012 estimerer at 48% af de unge, der forlader uddannelsessystemet, aldrig har haft et almindeligt arbejde, og at unge ikke får hjælp, når de befinder sig i overgangen fra uddannelsessystemet til arbejdsmarkedet (Sissons and Jones, 2012). Meget tyder således på, at det formelle uddannelsessystem i Europa ikke giver tilstrækkelig hjælp og vejledning i forhold til den sårbare del af ungdomsgruppen, med det resultat, at mange fra denne grupper dropper ud af uddannelsessystemet uden formel kompetence og ender i arbejdsløshed uden de nødvendige kvalifikationer til at komme ind på arbejdsmarkedet. Det er derfor nødvendigt at gentænke forbindelsen mellem det formelle uddannelsessystem og arbejdsmarkedet ikke mindst i forhold til arbejdsmarkedsuddannelsessystemet og have fokus på de studerende, der er i fare for at forlade uddannelsessystemet før tid. Det kan blagøres ved at udvikle nye didaktikker i uddannelsesprogrammerne, der i højere grad tilgodeser denne gruppes behov, og i forlængelse heraf forbedre deres arbejdsmuligheder på det europæiske arbejdsmarked.

Betydningen af velfungerende arbejdsmarkedsrettet uddannelser i denne kontekst er blevet understreget i en ny publikation lavet af Solidar Foundation.

I denne publikation påpeges vigtigheden af, at der udvikles nye bæredygtige tilgange til erhvervsuddannelserne for de sårbare unge, fordi det er et vigtigt element i opbygningen af et lærende samfund, at alle unge har de nødvendige kvalifikationer og kompetencer (Reuter 2014).

New-D projekter har som omtalt tidligere til formål at bidrage til at udvikle nye tilgange til erhvervsuddannelserne i Europa for alle dårligt stillede unge, og tilstræber derved på at hjælpe med at føre Soliar Fundations anbefalinger ud i livet.

3 Introduktion

Formålet med de undersøgelser, der skal laves i New-D projektet er dobbelt. Først skal projektpartnerne forsøge at kortlægge de læringsbehov som målgruppen: Dårligt stillede unge, og unge der ikke er under uddannelse eller er i arbejde, har. Som en del af dette mål skal projektet undersøge, baggrunden for at de unge dropper ud af uddannelsessystemet eller af et arbejde, samt hvilke oplevelser de har haft med skolesystemet. Herunder hvilke pædagogikker og didaktikker de har gode, og hvilke de har dårlige erfaringer med. For det andet skal partnerne indsamle og diskutere de nyeste erfaringer og tiltag om, hvordan man kan udvikle læreprocesser i forhold til unge. Konkret skal der i projektet foretages to undersøgelser: En kvantitativ undersøgelse (spørgeskemaundersøgelse), der skal kortlægge "best practice" i forhold til at give unge en ny chance for at påbegynde en uddannelse eller få et arbejde samt: En kvalitativ interviewundersøgelse, der har form af at være fokusgruppeinterview med udvalgt unge i alderen fra 15-25 år.

Sidstnævnte skal belyse hvorfor, at frafaldet sker fra uddannelsessystemet, og hvordan de unge selv ser på deres situation og deres job- og uddannelsesmuligheder. Undersøgelserne skal tilsammen give et unikt indblik i, hvordan de unge arbejds- og uddannelsesløse ser deres egen situation i forskellige europæiske lande.

4 Undersøgelsesernes design

Under arbejder med at lave undersøgelsens design blev det klart, at der var nødvendigt, at have et særligt fokus på tre hovedtemaer, hvis det skal være mulig at udvikle en ny didaktik for målgruppen. De tre temaer er blev herefter sammenfattet i følgende undersøgelsesspørgsmål:

1. Hvordan kan den sidste nye ungdomsforskning bidrage til udviklingen af nye didaktiske metoder, der kan reducere frafaldet indenfor uddannelses- og beskæftigelsesområdet?

- Hvad er der af eksempler på god praksis i forhold til problemstillingen, og hvilke anbefalinger kan indgå i arbejdet med at formulere projektets nye didaktiske retningslinjer?
2. Hvad kan ny forskning indenfor udviklingspsykologien bidrage med i forhold til tilgangen og indholdet i den ny didaktisk model?
 3. Hvad kan den nye hjerneforskning bidrage med i forhold til en forståelse af, hvordan unge mennesker lærer? Hvilke forskelle er der ifølge hjerneforskningen på den måde som unge og voksne lærer på? – Er der noget af denne forskning, der vil være relevant at inddrage i New-D modellen? I givet fald hvilke anbefalinger kan der gives til det videre arbejde med didaktikken?

Et af formålet med undersøgelsen er et undersøge de unge menneskers opfattelse af forskellige læringsstile og af uddannelsessystemet i Østrig, Tyskland, Danmark, Irland, Italien, Slovenien og Tyrkiet. Den skal desuden kunne give et billede af følgevirkningerne af den økonomiske krise og den deraf følgende store arbejdsløshed blandt unge europæer set ud fra de unges synsvinkel.

I EU-sammenhæng er det meget begrænset, hvad man ved om unges syn på forskellige undervisningsmetoder, og i særdeleshed ved man lidt om, deres syn på lærerne og didaktikken i arbejdsmarkedsuddannelserne. Som følge heraf har undersøgelsen i New-D projektet haft fokus på at komme i direkte dialog med unge, der enten har forladt uddannelsessystemet eller er i fare for at gøre det, for dermed at kunne belyse de unges holdning til denne problematik.

Denne rapport giver på de efterfølgende sider et overblik over undersøgelsens resultatet gennem data, der er indsamlet i de enkelte partnerlande.

5 Undersøgelsesmetode

Set i lyset af der er lavet meget få undersøgelser, der på Europæisk plan har dokumenteret, hvordan de unge selv opfatter deres situation, har New-D undersøgelsen primære fokus på at afdække de unges selvopfattelse, erfaringer og motiver. Som følge heraf blev det valgt at kombinere en kvalitativ- og en kvantitativ undersøgelsesmetode i form af en fokusgruppeinterviewundersøgelse kombineret med en spørgeskemaundersøgelse. Fokusgruppeinterviewet er en hensigtsmæssige metode til denne form for undersøgelse, fordi man gennem denne metode får mulighed for at komme dybere ned i de personlige overvejelser, end man gør i mange andre former for undersøgelser. Desuden giver et semistrukturerer

fokusgruppeinterview mulighed for at tilegne sig ny viden, der ikke på forhånd var en del af undersøgelseskonceptet.

Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemføres før fokusgruppeinterviewet, og havde til formål at skabe et overblik over de unges livssituation og deres syn på uddannelsessystemet. Spørgeskemaundersøgelsen skulle derved bidrage til at kvalificere fokusgruppeinterviewene. Der blev udformet et spørgeskema, der blev udsendt til 20 - 25 unge mellem 16-25 i hvert partnerland, der enten var droppet ud af uddannelsessystemet eller af arbejdsmarkedet.

Efterfølgende blev der foretaget fokusgruppeinterview med mellem 5 - 10 informanter fra samme målgruppe i hvert medlemsland. Der blev bl.a. arbejdet med emner som: Inklusion i uddannelsessystemer, unges syn på uddannelse, læring og færdigheder, årsager til skolefrafald, de unges økonomi, og med hvordan man kan skabe et ideel læringsmiljø.

Resultaterne fra de to undersøgelser indgår i forsøget på at opstille nogle anbefalinger til hvad en anderledes didaktik, der bedre tager højde for de sårbare unges situation, kan indeholde.

Spørgeskemaerne blev besvaret af 147 unge, mellem 16 og 25 med en besvarelsesprocent tæt på 100%. Køns sammensætning var meget lige: 74 drenge, 72 piger og 1 transkønnede. Fokusgruppeinterviewene blev gennemført med 43 unge, i alderen 16 - 25.

Foruden de ovennævnte undersøgelser blev der foretaget en kortlægning af tidligere undersøgelser ud fra de 3 centrale temaer, der er nævnt ovenfor, i overensstemmelse med målsætningerne i projektforslaget. Partners arbejdede parvis i forbindelse med denne kortlægning, der skulle føre til projektets første output.

6 Anbefalinger & Konklusioner

6.1 Undervisningsmiljøet

Nogle af de første spørgsmål i undersøgelsen drejede sig om undervisningsmiljøet. De unge, der deltog i undersøgelsen, var enige om, at der er vigtigt, at undervisningen foregår i lyse og venlige omgivelser for at gøre skole og uddannelse mere indbydende og tiltrækkende for unge.

Deres specifikke ønsker omfattede bl.a. at have fleksible møbler i klasseværelser, komfortable stole, smukt malede vægge, mulighed for at åbne vinduer, så man kan få frisk luft ind i lokalet, justerbar aircondition, god opvarmning og god belysning, rene klasseværelser med it-infrastruktur,

herunder en god Wi-Fi-forbindelse, interaktive smart boards og mulighed for at kunne anvende tablets og intelligente enheder.

I fokusgruppeinterviewene understregede informanterne også behovet for, der blev skabt understøttende læringsmiljøer for de studerende, hvor de ikke bliver intimideret, eller vil være bange for at bede om hjælp fra lærere, hvis de får brug for det. Det blev anført at små klasse størrelser, eller mindre arbejdsgrupper, er den mest foretrukne undervisningsmetode. Bortset fra i Danmark, hvor de sårbare unge helst ville arbejde alene. Hovedparten af informanterne ser gruppearbejde, som noget der stimulerende arbejdsmiljøet, fordi det giver dem mulighed for at arbejde på en sjov og aktive måde sammen med deres venner.

Der blev udtrykt bekymringen for gruppearbejde som arbejdsform fra informanterne fra Danmark, fordi studerende med lavt selvværd og psykiske problemer ofte bliver domineret af andre studerende i gruppearbejde og derved har svært ved at komme til orde. Det problem skyldes bl.a., at lærerne er for dårlig til at introducere gruppearbejdet og give den nødvendige vejledning i, hvordan man skal samarbejde i gruppen. Det kan desuden være nødvendigt at forklare at gruppemedlemmerne skal være venlige, imødekommende og vise respekt for hinanden, og huske at lade alle komme til orde. Der var også blandet danskerne enighed om, at når et gruppearbejde fungerer, så er det en meget givende og underholdende arbejdsform, der kan skabe dynamik i undervisningen og styrker socialiteten ved at være meget inkluderende.

Deltagerne i fokusgruppeinterviewet i Irland er i modsætning til deltagerne fra Danmark meget glad for gruppearbejde. De er især glade for at det giver bedre mulighed for at inddrage erfaringer i undervisningen og kan samtidig tilføje en mere praktisk dimension til deres erhvervede teoretiske viden.. De ønsker at være aktiv, arbejde i praktisk orienteret workshops tage på ekskursioner, og de vil meget gerne i praktikophold for at få erhvervs erfaring, inden de forlader skolen.

Med hensyn til undervisningsmetoder, var hovedparten af de studerende meget begejstret for IKT-baseret læring. Der var dog stor forskel på, hvilke it-faciliteter man gerne ville have stillet til rådighed. Hvor de studerende i Irland ønsker computere og Wi-Fi i hvert klasseværelse, som i øjeblikket ikke er et dagligt syn i Irland, ønsker de studerende i Tyrkiet, Danmark og Tyskland i stedet "smarte klasseværelser" med interaktive whiteboards samt at lærerne bruger "intelligente enheder" til at arbejde med studerende på et individuelt grundlag. Respondenterne fra Østrig understregede behovet for at lærerne i højere grad udfordrer de studerende intellektuelt ved at tilskynde dem til kritiske tænkning og og til at styrke de studerendes kommunikationsevner ved at stille tankevækkende- og åbne spørgsmål. De vil også gerne have, at lærerne udfordrede de forestillinger de har, ved at bede de studerende om at uddybe de spørgsmål, de studerende selv rejser. I forhold til sidstnævnte kan debatter og gruppediskusion være hensigtsmæssig at bruge som undervisningsform. I den forbindelse er det også vigtigt at nævne den betydning som de unge

mennekser tillægger deres lærere. Succes eller fiasko for et uddannelsesforløb inden for det formelt kompetencegivende system afhænger ifølge informanterne i høj grad af hvilken type lærer, de har.

Besvarelserne fra både spørgeskemaundersøgelsen og fokusgruppeinterviewene understreger også, at de studerende tillægger lærerens kompetencer en afgørende betydning for, om de gennemfører en uddannelse.

Alle respondenter er enige om, at en støttende, venlige, tilgængelig, veluddannede og ressourcestærke lærer ville gøre en stor forskel for de unge, der er i fare for at droppe ud af en formel uddannelse. Hvis en lærer er veluddannede og brænder for sit fag på en måde, som kommer ud gennem hendes undervisning stil, og hvis hun er ressourcestærke, og bruger en række forskellige undervisningsmetoder til at kommunikere et budskab til de studerende, vil det gøre undervisningen interessant og enestående for de studerende. Hvis en lærer er venlig, støttende og imødekommende, vil de studerende desuden føle, at de kan gå hen og tale med, den pågældende, hvis de har problemer med studiet eller har personlige problemer. Modsat vil de studerende ikke søge om hjælp hos en lærer, de ikke har tillid til. Det er derfor vigtigt at lærerne forsøger at skabe denne tillid i forhold til de studerende ved at vise dem tålmodighed og respekt. De unge, der blev interviewet, mente, at lærerne skal være interesseret i deres elevers liv og have deres bedste interesser på hjerte; de bør derfor både prioritere deres elevers personlige udvikling og eksamens- og pensumskrav ifølge de unge i interviewundersøgelsen.

Dette synspunkt blev især fremhævet af de italienske fokusgruppeinformanter. Der mente, at lærerne typisk følger skolernes læseplaner nøje, og ikke viser nogen interesse i deres elevers udvikling; og at en sådan holdning kan være meget de-motiverende for de studerende.

6.2 Vejledning og støtte

Fokusgruppe respondenterne fremhævede behovet for en ændring i forhold til lærernes manglende respekt for de unge, når de forklarede, hvorfor at de gik til venner og familie for at få hjælp til at løse et problem frem for at gå til lærere eller vejledere på den uddannelsesinstitution, de gik på. Denne holdning var især udbredt i Danmark og Irland, Mens de tyrkiske respondenterne især fremhævede behovet for at uddanne lærere til bedre at kunne hjælpe dårligt stillede unge, så antallet af fravær og studerende, der forlader skolen før tid, bliver reduceret.

Det næste spørgsmål, der blev rejst i fokusgruppeinterviewene, drejede sig om, hvilke form for støtte, som de studerende havde behov for, for at kunne fuldføre deres skolegang.

Fokusgruppedeltagere påpegede en lang række forskellige ønsker i denne kategori. Ønsker der varierede fra et rum, hvor de studerende kan slappe af eller arbejder i pauserne, til mere pragmatiske understøttningsformer så som at have en studerende, der var “forbindelsesofficer”, og som kunne give personlig-, akademisk og professionel støtte til de studerende.

En meget stor del af deltagerne i fokusgruppeinterviewene så gerne, at de i højere grad kunne komme i dialog med forskellige eksperter gennem uddannelsesforløbet. Deltagere i den irske fokusgruppe anbefales at personalekonsulenter fra specifikke industrier kom og fortalte om de færdigheder, kvalifikationer og erfaringer, der er nødvendige for at opnå job i en given branche. Et sådant møde med en ekspertgruppe kan medføre, at de studerende i højere grad vil vægte at tilegne sig relevante kompetencer og kvalifikationer gennem studiet og samtidig se nødvendigheden af at gennemføre uddannelsen for at kunne få godt job i fremtiden.

Informanterne fra Østrig mente, at det kan være givende at få en “rollemodel”, der kunne inspirere dem i det videre arbejde, eller at få tidligere studerende til at komme og tale med den nuværende gruppe af studerende, om hvordan de afsluttede deres uddannelse og fik et job.

Deltagerne fra Østrigske fremhævede også behovet for flere udflugter og udendørs aktiviteter i studietiden, som kunne motivere de sårbare unge til at opholder sig mere på skolen. Et forslag fra Tyrkiet var også særdeles interessant. Her fremhævede fokusgruppe ns deltagere, at studerende ofte har svært ved at klare overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelse, fordi de har svært ved at tilpasse sig et nyt skolesystem, og de stigende akademiske krav. De tyrkiske respondenter anbefaler derfor, at skolerne laver et introduktions år for at hjælpe de studerende med at gøre overgangen fra grundskolen mere problemfri. De understregede desuden behovet for at inkludere forældre mere i, hvad der foregår i uddannelsessystemet, fordi de studerende sjældent dropper ud af uddannelserne i Tyrkiet, hvis deres familier er imod beslutningen, og støtter lærernes holdning om, at det er bedst for dem at blive i uddannelsen.

Disse mange og meget varierede forslag og anbefalinger har vi i projektet forsøgt at opsummere i nedenstående afsnit.

7 Konsekvenser for Didaktiske modeller

I undersøgelse blev dårligt stillede unge, der tidligere havde opgivet at gennemføre en uddannelse, bedt om at kommentere en række emner, der vedrørte hvorfor de havde truffet det valg at forlade en uddannelse. De skulle bl.a svare på, hvad de ikke kunne lide ved skolen/uddannelsen? og hvad der evt. kunne have fået dem blive til at blive? og hvad de ville gøre anderledes, hvis de havde mulighed for at gentage deres skoletid? Formålet med disse spørgsmål var at samle information

om, hvad der kunne bruges som anbefalinger til dele af en ny didaktisk model for erhvervsuddannelserne, der tager højde for denne målgruppe situation, og til at udvikle nye veje ind i det formelle uddannelsessystem for målgruppen med henblik på at styrke deres faglige kvalifikationer. Projektpartnere ønskede desuden gennem undersøgelsen at få en øget indsigt i, hvorfor unge forlader skolen og hvad man kan gøre for at reducere frafaldet på erhvervskolerne i fremtiden.

Data fra undersøgelsen er blevet analyseret og omdannet til praktiske anvisninger, som projektpartnerne kan bruge i det videre arbejde med at designe en New-D didaktiske model. De praktiske anvisninger er følgende:

1. Uddannelsesstilbud til de dårligt stillede unge kan med fordel opbygges således at de indeholder: Workshops der indeholder en konkret aktivitet, der retter sig mod arbejdsmarkedet. Ekskursioner, hvor deltagerne kan komme ud og opleve, hvad der sker i det virkelige liv på arbejdsmarkedet samt forskellige former for gruppearbejde. Praktiske orienteret workshops passer godt til denne målgruppe, og bør udformes til aktivt at inddrage de studerende, og give dem mulighed for at samarbejde med hinanden.
2. Hvis gruppearbejde anvendes, anbefales det, at det foregår i mindre grupper for at give alle deltagere mulighed for at sige deres mening og føle sig involveret i gruppen. Før gruppearbejde startes, skal læreren sikre, at deltagerne kender de grundregler, der kan sikre en effektiv kommunikation i gruppen og at der udvises respekt overfor hinanden fra alle gruppens medlemmer - Det kan bl.a ske gennem en kort induktion til gruppearbejdet, eller ved at lave noget så simpelt som at skrive en gruppekontrakt, der præciserer nogle grundlæggende regler for arbejdet.
3. Hvis undervisningen foregår i et klasseværelse, skal det være lyst og have en god udluftning. Det skal desuden være fleksibelt, så man let kan ændre stole- og bordplacering såsom stole i en cirkel, osv Der skal desuden være adgang til relevante IT-faciliteter og optimalt også til interaktive whiteboards m.v.
4. Arbejdsmarkedsorienteret karriererådgivning skal tilbydes de unge i studietiden, for at understrege sammenhængen mellem uddannelse og et godt job senere i livet, og for at kunne vejlede dem vedrørende fremtidige karriereforløb efter ungdomsuddannelse. I Ny-D pensum, kan dette ske i form af en karriere køreplan eller karriere planlægningsværktøj til nogle af de største brancher i den europæiske økonomi;
5. Både spørgeskemaundersøgelsen og fokusgruppeinterviewene viste, at mange af informanterne ikke følte sig respekteret af de undervisere og vejledere, de havde haft. Lærere og vejledere, der er involveret i arbejdsmarkedsuddannelsessystemet, skal derfor

huske, at det er vigtigt, at der udvikles en gensidig respekt mellem underviserne og de studerende. De unge ønskes at blive behandlet som voksne, og vil ikke tales ned til af underviserne. Denne konstatering vil også indgå i de didaktiske overvejelser, som projektet skal udforme på baggrund af de to undersøgelser.

8 Opsamling & Konklusion

Resultaterne af De to undersøgelser, der er foretaget af alle de deltagende lande i partnerskabet, vil indgå i udformning af en didaktisk model målrettet de sårbare unge i erhvervsuddannelsessystemet eller i de uddannelsesforløb, der leder op til en erhvervsuddannelse.

Gennem hele undersøgelsesforløbet har projektpartnerne forsøgt at involvere de unge mest muligt i hver del af processen. Fra beskrivelsen af undersøgelsesmodellen til gennemførelse af de enkelte analyser. Undersøgelsen har givet en bedre forståelse for de problemer, der konkret er i ungdomsuddannelsessystemet i de forskellige lande i Europa, samt hvordan de unge opfatter dem, og hvad der får unge til at forlade uddannelsessystemet.

Næsten alle de succesfulde uddannelsesforløb, som de unge har oplevet, og som er beskrevet i undersøgelsen, indholder en form for praktisk arbejdsmarked orienteret træning. De uddannelsesinstitutioner, der har det lavest frafald, er primært kendetegnet ved at have to veje ind i uddannelsessystemet, hvor unge uden formel kompetence gennem en læreplads og realkompetencevurdering kan få eksamensbeviser for deres kvalifikationer. Alle andre uddannelses tilbud for målgruppen af sårbare unge, bør tilsvarende have fokus på at have et praktisk perspektiv i forløbet. De studerende fra denne målgruppe har behov for at kunne se en brugsværdi for dem selv i relation til den uddannelse, de skal starte på, og den bedste måde er i følge deres eget udsagn, at kunne forstå sammenhængen mellem den pågældende uddannelse og hvilket interessant job, den kan føre til. Det er derfor vigtigt at fokusere på forbindelsen mellem uddannelse og beskæftigelse.

Et anden interessant undersøgelsesresultat er, at de unge helt ned til 15 års alderen, ser sig selv som voksne, og ønsker at blive behandlet som voksne. De er meget følsomme overfor at blive behandlet som børn eller bliver talt ned til af undervisere og vejledere. Det er desuden meget vigtigt at underviserne fra starten opbygger et tillidsforhold til de studerende, så de studerende, der kommer i krise og evt. overvejer at forlade et uddannelsesforløb, tør nærmere sig læreren, når de har brug for hjælp eller rådgivning. I forlængelse heraf er det også vigtigt, at lærerne viser deres elever respekt og forståelse, som et middel til at opdyrke denne tillid.

Hvis lærerne respekterer deres elever og vise en ægte interesse i deres personlige forhold og professionelle ambitioner, vil de studerende efter eget udsagn ofte reagere på dette ved at vise interesse for deres uddannelse, og der vil udvikles gensidig respekt mellem lærer og de studerende som resultat. Ved at vise eleverne respekt, og ved at være tilgængelig og venlige for dem, kan en lærer fremme positive holdninger blandt disse unge i forhold til skole og uddannelse.

Det er desuden naturligvis afgørende, at de lærere, der underviser de sårbare unge, har de nødvendige kvalifikationer til at kunne gennemføre en form for skræddersyet uddannelsesforløb, hvor de kan give den nødvendige støtte til de studerende og dermed begrænse frafaldet fra uddannelsen.

Desuden viste undersøgelseerne at unge mennesker reagerer bedst på sjove og interaktive undervisningsmetoder. Derfor bør alle undervisere beherske flere forskellige didaktiske modeller, som tillader dem at bruge en bred vifte af undervisningsmetoder, der kan tilpasses de studerendes behov. Desuden har det også betydning, i hvor høj grad underviserne selv viser interesse og begejstring for de fag, de underviser i, samt at de er venlige, fordomsfrie og i stand til at skabe dynamik i klassen gennem mange forskellige aktivitetsformer (udendørs aktiviteter, udflugter, rollespil etc.)

Projektpartnerne vil i projektets næste faser arbejde videre med at operationalisere disse undersøgelses resultater, når de foretager anbefalinger til nyt uddannelsesforløb og forsøger at udvikle en ny didaktisk model for målgruppen af dårligt stillede unge.